

College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Krimpenerwaard

Postbus 51
2820 AB Stolwijk
info@krimpenerwaard.nl

Datum: 28 april 2021

Onderwerp: Advies m.b.t. 'Regiovisie Jeugd en Wmo Midden-Holland'

Geacht College,

Naar aanleiding van het verzoek op 2 maart 2021 per brief om advies uit te brengen t.a.v. 'Regiovisie Jeugd en Wmo Midden-Holland' stuur ik u hierbij de reactie van de Adviesraad. Tijdens de vergadering van de Adviesraad op 7 april jl. heeft mevrouw [REDACTED] het regiovisiedocument '*Scherper aan de wind*' toegelicht en is er gelegenheid geweest om vragen te stellen. Tevens heeft een delegatie van de Adviesraad deelgenomen aan een bijeenkomst op 25 maart jl. voor alle Adviesraden Sociaal Domein binnen de regio Midden-Holland. Besloten is toen dat de Adviesraden elkaar informeren over hun adviezen doch ieder afzonderlijk een advies zullen uitbrengen.

De Adviesraad adviseert positief ten aanzien van het regiovisiedocument '*Scherper aan de wind*' met daarin de Regiovisie Jeugd en Wmo Midden-Holland voor wat betreft a) de gemeenschappelijke uitgangspunten voor de vier gemeenten en b) het onderscheid tussen lokale, regionale en bovenregionale taken voor de periode 2021 – 2024. De Adviesraad betreurt het dat in deze versie de thema's governance en financiën nog ontbreken aangezien hieraan juist de – broodnodige – sturingsinstrumenten voor gemeenten kunnen worden ontleend. Graag ziet de Adviesraad deze onderdelen in een volgende versie tegemoet.

Hoewel de Adviesraad in het algemeen positief adviseert, blijven er zorgen bij de voorgestelde regiovisie. Met name wat betreft de Jeugdzorg zijn er stevige actuele discussies over de houdbaarheid van het huidige stelsel, zowel qua effectiviteit als betaalbaarheid. De vraag is of de nu voorliggende regiovisie - die door het Rijk verplicht is gesteld in het kader van de Norm voor Opdrachtgeverschap - een afdoende antwoord gaat bieden op vraagstukken als:

- lange wachtlijsten en wachttijden voor complexe en ernstige zorgvragers en multiprobleemgezinnen;
- het versnipperde en verkokerde zorgaanbod;
- de perverse prikkels in de financiering waardoor bijvoorbeeld cliënten met lichte problemen voorrang krijgen boven complexe cliënten, uitstroom uit een voorziening niet wordt beloond en zelfs zogeheten 'durfinvesteerders' toetreden tot deze markt.

In de concept-regiovisie ziet de Adviesraad aanzetten om aan deze problemen het hoofd te bieden, zoals het verminderen van het aantal te contracteren zorgaanbieders en het verhogen van eisen aan deze aanbieders onder andere wat betreft hun onderlinge afstemming, samenwerking, doorstroom en uitstroom.

Ter aanvulling geeft de Adviesraad u de volgende opmerkingen en aanbevelingen mee.

- ***Werken en denken vanuit cliëntperspectief***

Terecht wordt dit als eerste uitgangspunt genoemd in deze regiovisie, in lijn met het Integraal Beleidskader Sociaal Domein dat recent in de Krimpenerwaard is vastgesteld. In de rest van het document ligt de nadruk vervolgens sterk op kostenbeheersing en 'afschaling' van zorg. De Adviesraad onderschrijft het standpunt dat meer zorg niet altijd beter is. De kostenbeheerstering moet echter niet ten koste gaan van de kwaliteit van zorg. Bij het streven naar 'afschaling' dient ervoor te worden gewaakt dat de zorg blijft aansluiten bij de mogelijkheden van de burger. Immers, de *zelfredzaamheid* van burgers wordt nu vaak overschat, zoals telkenmale blijkt uit onderzoek (onder andere van het Sociaal en Cultureel Planbureau).

- ***Aanpak wachtlijsten van de zware en complexe zorgvragen Jeugdzorg***

De regiovisie beschrijft in paragraaf 3.2 diverse initiatieven om de samenwerking bij complexe jeugdproblematiek te verbeteren (o.a. zorgbemiddeling, experttafels, centrale toegang verblijfszorg). Een belangrijke vraag is echter of er überhaupt voldoende aanbod is van organisaties die zware casussen kunnen oppakken, binnen de regio of daarbuiten. De regiovisie geeft hierin geen inzicht. Verder wordt gesproken over keuzes voor minder uren en vergroting van doorstroom en uitstroom. Dit is echter onvoldoende uitgewerkt en cijfers over de actuele situatie ontbreken. Concretere voorstellen van casuïstiek en hun aanpak kunnen helpen om te verhelderen wat de regiovisie precies beoogt. De Adviesraad adviseert om dergelijke concrete voorbeelden bij de uitwerking van deze regiovisie toe te voegen.

- ***Factsheet actuele aanbod en gebruik van voorzieningen***

Aansluitend bij het voorgaande adviseert de Adviesraad om een factsheet met actuele gegevens en cijfers over het huidige aanbod en het gebruik van voorzieningen toe te voegen. Dat maakt het fundament onder de regiovisie steviger en biedt handvatten om straks bij de uitvoering van beleid de voortgang te monitoren.

- ***Voorkoming van 'cherry picking' en fraude***

De afgelopen jaren kreeg vooral lichtere casuïstiek voorrang tot de zorg, mede als gevolg van prijsafspraken op basis van een gemiddelde zorgzwaarte. De winstmarges hierop waren voor zorgaanbieders namelijk het grootst. De Adviesraad adviseert om tarieven beter te laten aansluiten bij dat wat daadwerkelijk wordt geleverd ter voorkoming van *cherry picking*. Daarbij dient ook stevig te worden toegezien op voorkoming van *upcoding* (het inzetten van duurdere diensten dan nodig) en eventuele fraude. Bij zorgverzekeraars is veel ervaring met toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid. Het verdient aanbeveling om gebruik te maken van de daar ontwikkelde kennis en ervaring.

- ***Aansluiting jeugdhulp en passend onderwijs***

Terecht besteedt de regiovisie aandacht aan de aansluiting tussen jeugdhulp en (passend) onderwijs. De Adviesraad voegt daar de volgende twee aandachtspunten aan toe:

- op scholen is meer expertise nodig om hun signaalfunctie te vergroten en te zorgen dat signalen tijdig doorkomen bij instanties, zodat snel en adequaat kan worden gehandeld.
- naast het kind met problemen dienen overige kinderen niet te worden vergeten. Alle kinderen zouden de aandacht moeten krijgen die zij nodig hebben. Scholen kunnen deze niet altijd geven en moeten dus tijdig een beroep kunnen doen op andere instanties.

- **JOS (jeugdhulp op school)**

De beschikbaarheid van een jeugdhulp (coach) op scholen wordt als zeer positief ervaren. Dit moet echter wel een vast persoon zijn, wil dit effect hebben, zo is de ervaring van de Adviesraad.

- **Onafhankelijk cliëntondersteuner**

De gemeente Krimpenerwaard kiest ervoor om zelf meer de regierol op zich te nemen bij Jeugdzorg en Wmo via speciaal daartoe opgeleide functionarissen. De Adviesraad beveelt aan om daarnaast systematisch de onafhankelijk cliëntondersteuner onder de aandacht van de burgers te brengen die aanspraak willen doen op deze voorzieningen. Hij/zij kan als geen ander fungeren als belangenbehartiger en wegwijzer in het woud aan voorzieningen.

Mocht het bovenstaande om een mondelinge toelichting vragen dan is de Adviesraad graag bereid met u hierover van gedachten te wisselen en met u in gesprek te gaan. Contact met de adviesraad verloopt via mevrouw M. van Rooijen of E. Donker (adviesraadsociaaldomein@krimpenerwaard.nl).

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Namens de Adviesraad Sociaal Domein Krimpenerwaard,

Lucie Boonekamp
Voorzitter Adviesraad Sociaal Domein Krimpenerwaard

